

BÖLÜM 11

KANSER HASTALARINDA RESİM TERAPİ

Alparslan SERARSLAN¹

“Ressam, kendi düşüncesinin yaratıcısıdır.”

Mehmet BAŞBUĞ

GİRİŞ

Kanser, hem dünya genelinde hem de Türkiye’de ölüme sebep olan en sık ikinci hastalık olarak önemli sağlık sorunlarından birisidir (1). Kanser tanısı almak, başlı başına travmatik bir deneyim olup, hastanın fiziksel, ruhsal ve sosyal özelliklerinden bağımsız olarak, zorlayıcı bir yaşam olayı olup hastanın yaşam dengesini bozmaktadır. Kanser, hastalığın seyri hakkında korkulara, sağ kalım ile ilgili ruh hali değişikliklerine, tedaviye girme ve tedaviyi yönetme ile ilgili ruhsal gerilime, kişilik değişikliklerine ve ölüm üzerine düşüncelere sebep olmaktadır (2). Ruhsal gerilim ve olumsuz duygu yaşamak, kanser teşhis ve tedavisine verilen normal tepkilerdir. Ancak kanserle mücadele eden bireylerin üçte biri, gelişen bunalımın zayıflatıcı sonucunu yaşamaktadırlar (3). Sonuçta, hastaların yaşamları boyunca karşılaştıkları problemleri çözmeye yarayan duygu ve aklın kullanımındaki sorunların ortaya çıkması sebebiyle gelişen problemlere uygun çözümler üretilemez. Bu da, kanserle ilgili problemlere ilaveten hastada gelişen psikolojik rahatsızlıklar (ör.: yorgunluk hissinde artış, kaygı, ve bunalım) sebebiyle hayat kalitesinde düşüş ile kendisini göstermektedir. Bu sebeple, kanser hastalarının birincil hastalıklarının yanı sıra kansere ikincil olarak ortaya çıkan ve hayat kalitesini düşüren psikolojik rahatsızlıkların da tedavisi önemlidir (4, 5). Kanser sürecinde meydana gelen psikolojik rahatsızlıklar tedaviye uyumu bozarak sağ kalımın azalmasına sebep olmaktadır (6, 7). Kanser hastalarının tedavisine bedensel, zihinsel ve ruhsal anlamda bir bütün olarak yaklaşılmalıdır. Tedavi hastalığa odaklanılarak değil hastaya özgü bireyselleştirilmelidir (8).

Kanser ve kansere ikincil gelişen hastalıkların tedavisi, kanıta dayalı (veya modern) tıbbi tedaviler ve geleneksel-tamamlayıcı-alternatif tıp (GETAT) tedavileri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kanıta dayalı tıpta, uygulanan tedaviler bilimsel araştırma sonuçları

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi AD.,
alparslanserarslan@hotmail.com

- terapi yöntemlerini kullanma durumlarının incelenmesi. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences, 2007; 27(5): 680-686.
12. Çam MO, Psikoterapi ve Hemşirelik. Türkiye Klinikleri J Psychiatr Nurs-Special Topics 2015; 1(1): 87-94.
 13. Baltacı D, Keçili NM, Sayın S, ve ark. Aile Hekimliği ve Psikoterapi. Türkiye Klinikleri J Fam Med-Special Topics 2012; 3(2): 56-62.
 14. Weissman M, Cuijpers P. Psychotherapy over the Last Four Decades. Harv Rev Psychiatry. 2017; 25(4): 155-158.
 15. Öz Çelikbaş E. Dışavurumcu sanat terapisinde resim terapisi alternatif uygulamaları: origami kirigami ve kat-ı Sanatı Örnekleri. Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür Ve Sanat Araştırmaları Dergisi E-Dergisi, 2019; 6(2): 48-60.
 16. Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (05/01/2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır.)
 17. Kar Ö. (2011). Heykel ve Sanat Terapi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi
 18. Geue K, Goetze H, Buttstaedt M, et al. An overview of art therapy interventions for cancer patients and the results of research. Complement Ther Med. 2010; 18(3-4): 160-170.
 19. Güney M. Sanat Terapileri. Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics 2009; 2(2): 84-90.
 20. Elimimian EB, Elson L, Stone E, et al. A pilot study of improved psychological distress with art therapy in patients with cancer undergoing chemotherapy. BMC Cancer. 2020; 20(1): 899.
 21. Kaya Göktepe A. (2015). Sanat Terapi. (Birinci baskı). İstanbul: Nesil Yayınevi
 22. Lin MH, Moh SL, Kuo YC, et al. Art therapy for terminal cancer patients in a hospice palliative care unit in Taiwan. Palliat Support Care. 2012; 10(1): 51-57.
 23. Mische Lawson L, Chau J, Schoel A. Thematic analysis of tiles painted by blood and marrow transplant patients during treatment. Eur J Cancer Care (Engl). 2016; 25(6): 1044-1055.
 24. Halmatov S. (2020). Sanat Terapisi. (İkinci baskı). Ankara: Pegem Akademi
 25. Hammer K, Hall EO, Mogensen O. Hope pictured in drawings by women newly diagnosed with gynecologic cancer. Cancer Nurs. 2013; 36(4): E42-50.
 26. Kaimal G, Carroll-Haskins K, Mensinger JL, et al. Outcomes of art therapy and coloring for Professional and informal caregivers of patients in a radiation oncology unit: A mixed methods pilot study. Eur J Oncol Nurs. 2019; 42: 153-161.
 27. Woodgate RL, West CH, Taylor K. Existential anxiety and growth: an exploration of computerized drawings and perspectives of children and adolescents with cancer. Cancer Nurs. 2014; 37(2): 146-159.
 28. Tahmasebi Z, Maghsoudi J, Talakoub S. The Effect of Painting on Depression in Children with Cancer Undergoing Chemotherapy. Iran J Nurs Midwifery Res. 2017; 22(2): 102-105.
 29. Altay N, Kilicarslan-Toruner E, Sari Ç. The effect of drawing and writing technique on the anxiety level of children undergoing cancer treatment. Eur J Oncol Nurs. 2017; 28: 1-6.
 30. Linder LA, Bratton H, Nguyen A, et al. Comparison of good days and sick days of school-age children with cancer reflected through their drawings. Qual Life Res. 2017; 26(10): 2729-2738.
 31. Hyslop S, Sung L, Stein E, et al. Identifying symptoms using the drawings of 4-7 year olds with cancer. Eur J Oncol Nurs. 2018; 36: 56-61.
 32. Deane K, Fitch M, Carman M. An innovative art therapy program for cancer patients. Canadian Oncology Nursing Journal 2000; 10: 147-157.
 33. Ferzst G, Massotti E, Williams J, et al. The impact of an art program on an Inpatient Oncology Unit. Illness, Crisis&Loss 2000; 8: 189-199.
 34. Gabriel B, Bromberg E, Vandenbovenkamp J, et al. Art therapy with adult bone marrow transplant patients in isolation: a pilot study. Psychooncology. 2001; 10(2): 114-123.
 35. Luzzatto P, Sereno V, Capps R. A communication tool for cancer patients with pain: the art therapy technique of the body outline. Palliat Support Care. 2003; 1(2): 135-142.
 36. Nainis N, Paice JA, Ratner J, et al. Relieving symptoms in cancer: innovative use of art therapy. J Pain Symptom Manage. 2006; 31(2): 162-169.
 37. Oster I, Svensk AC, Magnusson E, et al. Art therapy improves coping resources: a randomized, controlled study among women with breast cancer. Palliat Support Care. 2006; 4(1): 57-64.
 38. Bar-Sela G, Atid L, Danos S, et al. Art therapy improved depression and influenced fatigue levels in cancer patients on chemotherapy. Psychooncology. 2007; 16(11): 980-984.
 39. Thyme KE, Sundin EC, Wiberg B, et al. Individual brief art therapy can be helpful for women with breast cancer: a randomized controlled clinical study. Palliat Support Care. 2009; 7(1): 87-95.
 40. Svensk AC, Oster I, Thyme KE, et al. Art therapy improves experienced quality of life among women undergoing treatment for breast cancer: a randomized controlled study. Eur J Cancer Care (Engl). 2009; 18(1): 69-77.
 41. Koom WS, Choi MY, Lee J, et al. Art therapy using famous painting appreciation maintains fatigue levels during radiotherapy in cancer patients. Radiat Oncol J. 2016; 34(2): 135-144.
 42. Lee J, Choi MY, Kim YB, et al. Art therapy based on appreciation of famous paintings and its effect on distress among cancer patients. Qual Life Res. 2017; 26(3): 707-715.
 43. Bozcuk H, Ozcan K, Erdogan C, et al. A comparative study of art therapy in cancer patients receiving chemotherapy and improvement in quality of life by water color painting. Complement Ther Med. 2017; 30: 67-72.
 44. Wiswell S, Bell JG, McHale J, et al. The effect of art therapy on the quality of life in patients with a gynecologic cancer receiving chemotherapy. Gynecol Oncol. 2019; 152(2): 334-338.
 45. Eracar N. (2013). Sözden öze sanatla terapi ve yaratıcılık. (Birinci baskı). İstanbul: 3P yayıncılık